Věstník MZd ČR, částka 6/2018

MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ ČR

VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

Akreditovaný kvalifikační kurz

Asistent behaviorálního analytika

Akreditovaný kvalifikační kurz pořádá akreditované zařízení, kterému byla udělena akreditace Ministerstva zdravotnictví České republiky k uskutečňování tohoto vzdělávacího programu.1)

Obsah

1 Profil absolventa

1.1 Uplatnění absolventa

1.2 Výsledky vzdělávání

2 Charakteristika vzdělávacího programu

2.1 Pojetí a cíle vzdělávacího programu

2.2 Charakteristika obsahových složek

2.3 Organizace vzdělávání

2.4 Podmínky vzdělávání

3 Učební plán

4 Učební osnovy

5 Požadavky na zajištění realizace kvalifikačního kurzu

6 Studijní materiály a zdroje

1 Profil absolventa

Absolventi získají znalosti v oblasti aplikované behaviorální analýzy; základy měření funkčního hodnocení a funkční analýzy chování; plánování a provádění behaviorální prevence, poradenství a intervence; schopnosti aplikovat tyto znalosti v praxi. Absolventi současně získají znalosti týkající se organizace a poskytování zdravotní péče a další všeobecné i odborné vědomosti z oblasti zdravotnictví. Vědomosti a dovednosti v oblasti behaviorální diagnostiky, reedukace, rehabilitace a intervence navazují na lékařskou diagnostiku a terapii. Výstupní vědomosti a dovednosti asistenta behaviorálního analytika, tj. profesní kompetence, jsou rozděleny na obecné a odborné a vycházejí z platné legislativy ČR2).

EPIS

1.1 Uplatnění absolventa

Koncepce vzdělávacího programu vytváří u absolventů předpoklady pro široké uplatnění se v oblasti zdravotnictví a sociálních služeb. Absolventi mohou pod odborným dohledem behaviorálního analytika pracovat v různých zdravotnických zařízeních ambulantního i lůžkového charakteru zaměřených na poskytování zdravotní, rehabilitační péče osobám s neurovývojovými poruchami, v zařízeních poskytujících sociální služby, např. organizacích poskytujících ranou péči, ve stacionářích, domovech pro seniory a domovech se zvláštním režimem.

1.2 Výsledky vzdělávání

1.2.1 Obecné vědomosti, dovednosti a postoje

Sleduje odborné informace v oblasti činnosti, kterou je způsobilý vykonávat a umí s nimi efektivně pracovat, dále prohlubuje své vědomosti a dovednosti formou celoživotního vzdělávání,
má základní znalosti klinických oborů, zejména pediatrie, geriatrie, neurologie a psychiatrie, se zaměřením na projevy neurovývojových poruch a duševních onemocnění,
dodržuje požadavky na hygienu, bezpečnost a ochranu zdraví při práci v souladu s právními předpisy upravujícími ochranu veřejného zdraví,
vede zdravotnickou dokumentaci a další dokumentaci vyplývající z jiných právních předpisů v rozsahu činností, ke kterým je způsobilý, dodržuje požadavky na ochranu informací včetně práce s informačním systémem,
zná základy práva ve vztahu ke zdravotnické legislativě, základní principy organizace a řízení zdravotnictví, nové trendy v péči o zdraví obyvatelstva,
umí vhodným způsobem komunikovat na požadované úrovni s pacienty/klienty s ohledem na jejich věk i stav, se spolupracovníky a jinými lidmi, zachovává obecně uznávaná pravidla slušného chování a dodržuje etická pravidla v rámci svého povolání,
při výkonu svých činností dodržuje práva pacientů/klientů; zachovává etické standardy své profese, jedná taktně, ohleduplně s empatií; u pacientů/klientů s neurovývojovým postižením respektuje jejich odlišnosti v oblasti komunikace, motivace, pozornosti, emočního prožívání a intelektových schopností,
orientuje se v základech řízení kvality poskytovaných zdravotních služeb a v zajištění bezpečí pacientů,
pečuje o své zdraví na základě osvojených základních znalostí a dovedností potřebných k péči o zdraví své i zdraví občanů.

1.2.2 Odborné vědomosti, dovednosti a postoje

Má středně pokročilé znalosti v konceptech a principech behaviorální analýzy, historii a vývoji behaviorálních teorií, základech experimentální analýzy chování a aplikované behaviorální analýze;
provádí základní behaviorálně analytické hodnocení chování;
dokáže měřit chování a analyzovat data o chování se zaměřením na jeho topografii, frekvenci, trvání, latenci, intervaly výskytu, intenzitu a provádět základní depistáž a sledování problémového chování;
na základě funkčního hodnocení nebo analýzy chování a současně po konzultaci s behaviorálním analytikem dokáže navrhnout plán behaviorální intervence a prostřednictvím metod aplikované behaviorální analýzy provádí pod odborným dohledem behaviorálního analytika terapii, rehabilitaci a reedukaci chování, přitom zejména:
sestavuje individuální plán behaviorální intervence
motivuje pacienta/klienta a jeho sociální okolí k aktivitě v rámci činnostní behaviorální terapie

doporučuje vhodnost použití příslušných terapeutických metod a technik s ohledem na aktuální zdravotní stav, úroveň dovedností a chování pacienta/klienta
připravuje a realizuje nácvik nových funkčních způsobů chování a odstraňování maladaptivního chování
doporučuje úpravy vlastního sociálního prostředí pacienta/klienta s cílem vyvolat pozitivní změny v chování
ve spolupráci s behaviorálním analytikem dokáže připravit a realizovat program prevence, výchovy a poradenství s cílem dosažení maximálního rozvoje širokého spektra nových způsobů chování a rozvoje dovedností, zejména v oblastech učení, sebeobslužných dovedností, komunikace, sociální a emocionální adaptace, trávení volného času a podpory nezávislosti,
poskytuje doporučení osobám blízkým a zdravotnickým pracovníkům v oblasti péče a realizace plánu behaviorální intervence,
seznamuje pacienta/klienta a jím určené osoby s jednotnými postupy behaviorální intervence a provádí jejich zácvik v těchto postupech.

2 Charakteristika vzdělávacího programu

2.1 Pojetí a cíle vzdělávacího programu

Vzdělávací program akreditovaného kvalifikačního kurzu Asistent behaviorálního analytika připraví absolventy na výkon povolání asistenta behaviorálního analytika, který bude schopen zajišťovat péči v oblasti aplikované behaviorální analýzy v rozsahu své odborné způsobilosti a podílet se pod odborným dohledem behaviorálního analytika na diagnostické, preventivní, rehabilitační a intervenční péči v oboru behaviorální analýzy u jedinců s neurovývojovými poruchami všech věkových kategorií. Absolvent kvalifikačního kurzu získá odbornou způsobilost k výkonu povolání asistenta behaviorálního analytika3). Cílem vzdělávacího programu je připravit kvalifikovaného odborníka se středně pokročilým souborem vědomostí a dovedností v oblasti aplikované behaviorální analýzy.

2.2 Charakteristika obsahových složek

Vzdělávací obsah vychází z minimálních požadavků na vzdělávání asistenta behaviorálního analytika stanoveného právními předpisy ČR4). Obsah vzdělávacího programu akreditovaného kvalifikačního kurzu je rozdělen do teoretické výuky a praktického vyučování, které obsahují jednotlivé studijní předměty včetně odborné praxe.

Teoretická výuka v základech veřejného zdravotnictví zahrnuje vybrané disciplíny, které pomáhají vytvářet odborné kompetence absolventů v oblasti zdravotnictví. Jsou to základy veřejného zdravotnictví jako multidisciplinárního medicínského oboru, který využívá a integruje poznatky různých vědních disciplín. Jeho základ tvoří řada medicínských a společenskovědních oborů (např. organizace a řízení zdravotnictví, první pomoc, základy medicínského práva, základy podpory a ochrany zdraví, apod.).

V základech klinických oborů jsou integrovány základy předmětů, které jsou významné pro porozumění zdravotnické problematiky neurovývojových poruch (např. neurologie, psychiatrie, pediatrie, geriatrie apod.).

Odborná behaviorálně analytická část zahrnuje teoretickou výuku a praktická vyučování formou cvičení poskytující znalosti v oblastech, které tvoří základ potřebný pro poskytování behaviorálně analytické péče, jako např. základní znalosti teoretických a epistemologických východisek,

konceptů a principů aplikované behaviorální analýzy jako vědního oboru; různé způsoby měření projevů chování a základy experimentálního designu užívaného v aplikovaném výzkumu; etických a profesních standardů behaviorální analýzy; základů hodnocení chování; aplikaci metod behaviorální změny; behaviorálně analytické intervenci; a dalších . Výuka tak zahrnuje středně pokročilé poznatky z aplikované behaviorální analýzy, a to zejména metody a techniky behaviorálně analytické diagnostiky pomocí funkčního hodnocení chování, měření chování se zaměřením na jeho topografii, frekvenci, trvání, latenci, intervaly výskytu a intenzitu, následnou analýzu získaných dat o chování, depistáži a sledování problémového chování, implementaci programů behaviorální změny včetně vytváření individuálních plánů učení a podmiňování, aplikaci různých plánů posilování vhodného chování, behaviorální intervence u deficitů a excesů v chování. Výuka vychází z experimentální analýzy chování a dalších behaviorálních věd a využívány jsou pouze poznatky založené na vědeckých důkazech.

Cílem praktického vyučování je osvojení dovedností a návyků umožňujících poskytování péče v oblasti behaviorální analýzy pod odborným dohledem behaviorálního analytika v rozsahu odborné způsobilosti absolventa. Obsahuje zejména provádění základního behaviorálně analytického hodnocení, přípravu a implementaci základního hodnocení behaviorálních programů zaměřených na učení nových dovedností. Zahrnuje redukci problémového chování, provádění behaviorálně analytické terapie, rehabilitace a reedukace chování v souladu s etickými a profesními standardy v behaviorální analýze. Součástí je i vedení organizované reflexe a zdravotnické dokumentace, spolupráce v multidisciplinárním týmu i s osobami blízkými a osobami určenými pacientem, které mohou být informovány o jeho zdravotním stavu.

Praktické vyučování probíhá formou odborné praxe zejména u poskytovatele zdravotních služeb, v zařízeních sociálních služeb, ve vlastním sociálním prostředí pacienta/klienta a v akreditovaném zařízení pod přímým vedením kvalifikovaných behaviorálních analytiků nebo v odůvodněných případech jiných zdravotnických pracovníků oprávněných k výkonu zdravotnického povolání bez odborného dohledu.

2.3 Organizace vzdělávání

Vzdělávací program kvalifikačního kurzu je organizován kombinovanou formou vzdělávání5), využívá multimediální podpory a e-learningu. Vzdělávání zahrnuje teoretickou výuku a praktické vyučování včetně odborné praxe, obsahuje vyučování dle rozpisu učiva v učebním plánu, samostudium a odbornou praxi v celkovém rozsahu 300 hodin teoretické výuky a 1 000 hodin odborné praxe, 120 hodin praktických cvičení a 80 hodin praxe v akreditovaném zařízení.

Odborná praxe je organizovaná denní formou vzdělávání a probíhá u poskytovatelů zdravotních služeb, v zařízeních sociálních služeb a ve vlastním sociálním prostředí pacienta/klienta.

Odborné předměty jsou v učebním plánu i v osnovách koncipovány tak, aby na sebe navazovaly, vzájemně se doplňovaly a umožnily po jejich absolvování vykonávat adekvátní činnosti při poskytování zdravotní péče v oblastech, kde bude asistent behaviorálního analytika vykonávat své povolání. Odborná praxe navazuje na teoretickou výuku základů v klinických oborech. Délka vyučovací hodiny je 45 minut a odborné praxe je 60 minut.

2.3.1 Metody výuky

Ve studiu jsou respektovány zvláštnosti ve vzdělávání dospělých. Ve výuce jsou uplatňovány zejména aktivizující metody, které napomáhají vytvoření požadovaných odborných a dalších dovedností. Volba výukových metod (slovní, demonstrační, názorné, skupinové práce, dovednostní, exkurze, aj.) je v kompetenci vyučujících se zřetelem k charakteru předmětu, ke konkrétní situaci a

možností akreditovaného zařízení.

2.4 Podmínky vzdělávání

2.4.1 Vstupní podmínky

Absolvování bakalářského studijního programu v oblasti vzdělávání psychologie nebo neučitelská pedagogika6),
zdravotní způsobilost.

2.4.2 Průběžné podmínky

Absolvování teoretické výuky a praktického vyučování v rozsahu stanoveném akreditovaným vzdělávacím programem;
absolvování odborné praxe včetně odborné praxe v akreditovaném zařízení;
absolvování mezinárodní zkoušky pro asistenty behaviorálních analytiků (Board Certified Assistant Behavior Analyst) u Výboru pro certifikaci behaviorálních analytiků (Behavior Analyst Certification Board).

Do hodin praktického a teoretického vyučování akreditované zařízení započte nejvýše patnáctiprocentní omluvenou absenci z celkového počtu hodin.

Akreditované zařízení do vzdělávání v akreditovaném kvalifikačním kurzu započte část dříve absolvovaného studia, pokud odpovídá některé části vzdělávacího programu akreditovaného kvalifikačního kurzu, a část odborné praxe určené vzdělávacím programem, kterou účastník vykonal v jiném než akreditovaném zařízení; o započtení vydá potvrzení. V případě pochybností o započtení rozhodne na žádost účastníka vzdělávání nebo akreditovaného zařízení ministerstvo.

2.4.3 Způsob ukončení kvalifikačního kurzu

Kvalifikační kurz je ukončen závěrečnou zkouškou[7)], která se skládá z praktické a teoretické části, koná se zpravidla v jednom dni. Praktická část závěrečné zkoušky předchází části teoretické.

O úspěšně vykonané závěrečné zkoušce akreditované zařízení vydá osvědčení o získané odborné způsobilosti k výkonu zdravotnického povolání.

3 Učební plán

Teoretická výuka	**Počet hodin**	
Základy veřejného zdravotnictví	**32**	
Organizace a řízení poskytování zdravotních služeb	8	
Právní souvislosti s poskytováním zdravotních služeb	8	
První pomoc	6	
Vybraná témata ochrany a podpory veřejného zdraví	6	
Zdravotnická dokumentace a informační technologie ve zdravotnictví	4	
Základy v klinických oborech	**78**	
Základy psychiatrie	26	
Základy neurologie	18	
Základy pediatrie	18	
Základy geriatrie	16	
Odborná behaviorálně analytická část	**Počet hodin**	
	teorie 190	**cvičení 120**

Koncepty a principy behaviorální analýzy	45	-
Měření chování a experimentálního design	15	20
Etika a profesní chování	15	-
Aplikace metod behaviorální změny	45	30
Identifikace, diagnostika a hodnocení chování	45	40
Intervence a implementace programů aplikované behaviorální analýzy	15	30
Aplikovaná behaviorální analýza v mezinárodních souvislostech	10	-
Praktické vyučování	**1 200**	
Odborná praxe	1 000	
Odborná praxe v akreditovaném zařízení	80	
Praktická cvičení	120	
Celkem	**1 500**	

4 Učební osnovy

ZÁKLADY VEŘEJNÉHO ZDRAVOTNICTVÍ

Název předmětu: ORGANIZACE A ŘÍZENÍ POSKYTOVÁNÍ ZDRAVOTNÍCH SLUŽEB

Rozsah: 8 hodin

Anotace

Teoretický úvod do systému poskytování zdravotních služeb v ČR, základy financování zdravotnických služeb, systém managementu a vedení administrativy. Zabezpečení a rozvoj lidských zdrojů ve zdravotnictví i sociální sféře. Cílem předmětu je poskytnout základní informace o systému zdravotní péče a provozu zdravotnických zařízení.

Obsahové zaměření

struktura zdravotnictví v ČR
druhy a formy poskytování zdravotních služeb v ČR
právní rámec pro poskytování zdravotních služeb v ČR
financování zdravotnictví
ekonomika zdravotnictví a zdravotnického zařízení
řízení kvality a bezpečí péče ve zdravotnických zařízeních.

Název předmětu: PRÁVNÍ SOUVISLOSTI S POSKYTOVÁNÍM ZDRAVOTNÍCH SLUŽEB

Rozsah: 8 hodin

Anotace

Právní vědomí je nezbytnou vybaveností každého občana, což v praxi znamená, že občan zná nejen své povinnosti, ale také svá oprávnění. Cílem předmětu je získání základních informací o právním systému v ČR, základních právních pojmech, právních předpisech zahrnující současně právní odpovědnost při výkonu zdravotnického povolání. Důraz je kladen na orientaci v právním prostředí zejména s ohledem na základní prameny medicínského práva a jejich souvislosti s poskytováním zdravotní péče, nikoliv podrobnou znalost obsahu.

Obsahové zaměření

principy a pojmy teorie práva
právní systém a právní odvětví v ČR
prameny práva
právní normy a právní vztahy
základní právní předpisy upravující právní vztahy související s právem na zdravotní péči, jejím výkonem a odpovědnosti za její poskytování (obecně závazné předpisy ve zdravotnictví, zákony o zdravotnických službách a prováděcí právní předpisy, právní odpovědnost zdravotnických pracovníků, vedení zdravotnické dokumentace, bezpečnost a ochrana zdraví při práci).

Název předmětu: PRVNÍ POMOC

Rozsah: 6 hodin

Anotace

První pomoc představuje soubor opatření, která slouží k bezprostřední pomoci při náhlém ohrožení života nebo zdraví. Cílem předmětu je seznámit účastníky kurzu s jednotlivými stavy ohrožujícími zdraví a život pacientů/klientů a se zásadami poskytování neodkladné první pomoci.

Obsahové zaměření

zásady poskytování první pomoci
stavy ohrožující zdraví postiženého
zhodnocení situace a stavu postiženého
první pomoc u neodkladných stavů
stavy ohrožující život postiženého
poruchy základních životních funkcí a indikace k provádění neodkladné resuscitace (KPR) u dospělých a u dětí
praktický nácvik na modelech.

Název předmětu: VYBRANÁ TÉMATA OCHRANY A PODPORY VEŘEJNÉHO ZDRAVÍ

Rozsah: 6 hodin

Anotace

Ve zdravotnických, sociálních zařízeních i v přirozeném prostředí pacienta se asistent behaviorálního analytika při výkonu svého povolání setkává s pacienty/klienty s rozmanitými typy postižení a s různým rizikem vzniku dalších onemocnění, včetně onemocnění infekčních. Nezbytným předpokladem prevence vzniku a šíření infekčních onemocnění je znalost základních principů a požadavků na provoz zdravotnických zařízení. Cílem předmětu je seznámit účastníky kurzu se základy ochrany veřejného zdraví z hlediska hygienických a epidemiologických faktorů při předcházení vzniku a šíření infekčních chorob včetně zásad bezpečnosti práce ve zdravotnickém zařízení.

Obsahové zaměření

determinanty zdraví
definice zdravotních rizik životního a pracovního prostředí a možnosti ochrany před negativními účinky
prevence vzniku specifických a nespecifických infekcí

infekce, epidemie, jejich formy
hygiena a bezpečnost práce při riziku vzniku infekce
základní právní předpisy upravující požadavky na provoz zdravotnických zařízení.

Název předmětu: ZDRAVOTNICKÁ DOKUMENTACE A INFORMAČNÍ TECHNOLOGIE VE ZDRAVOTNICTVÍ

Rozsah: 4 hodiny

Anotace

Zdravotnický pracovník při výkonu svého povolání používá výpočetní techniku a využívá databáze v medicínských informačních systémech. Současně musí zpracovávat dokumentaci o pacientovi/klientovi a využívat elektronický způsob vedení zdravotnické dokumentace Cílem předmětu je seznámit účastníky kurzu se základy výpočetní techniky včetně technických aspektů zdravotnické informatiky, využití informačních a komunikačních technologií v medicíně a poskytnout informace o zdravotnické dokumentaci a systému jejího vedení.

Obsahové zaměření

výpočetní technika, vybavení počítačů
technické aspekty zdravotnické informatiky
zdravotnické informační systémy
využití výpočetní techniky v diagnostice, terapii apod.
platné právní předpisy vztahující se k vedení, archivaci a skartaci zdravotnické dokumentace
ochrana osobních dat pacientů
obsah a způsob vedení zdravotnické dokumentace a právo nahlížet do ní
úplnost zdravotnické dokumentace
zápisy a způsob vedení zdravotnické dokumentace (věcný obsah)
elektronický způsob vedení zdravotnické dokumentace.

ZÁKLADY V KLINICKÝCH OBORECH

Název předmětu: ZÁKLADY PSYCHIATRIE

Rozsah: 26 hodin

Anotace

Předmět seznamuje se základními pojmy z medicínského oboru psychiatrie a s jeho zaměřením. V jednotlivých hodinách jsou představeny základy obecné i speciální psychiatrie s ohledem na studijní obor aplikovaná behaviorální analýza. Pozornost je věnována zejména tématům duševní zdraví a psychická porucha, příznaky a příčiny psychických poruch, klasifikace psychických poruch, psychózy dětského věku, psychogenní poruchy a neurózy, depresivní stavy u dětí, psychosomatické poruchy, poruchy chování, lehká mozková dysfunkce a hyperaktivní syndrom, poruchy učení, poruchy mentální úrovně, poruchy vývoje osobnosti a psychopatie. Samostatně jsou pojímána témata neurovývojových poruch a jejich psychiatrické diagnostiky a léčby.

Obsahové zaměření

obecná psychiatrie: úvod do psychiatrie, základní pojmy, historie

psychopatologie, etiologie a patogeneze duševních poruch
speciální psychiatrie: organicky a symptomaticky podmíněné duševní poruchy
náplň a historie oboru psychiatrie, stručný přehled jeho vývoje
obecné zásady psychiatrického vyšetření
význam osobní a rodinné anamnézy
objektivní vyšetření a stanovení diagnózy
biochemie a likvorologie v psychiatrii
neurobiologie a neurochemie v psychiatrii
duševní poruchy a poruchy chování
neurovývojové poruchy (ADHD, poruchy autistického spektra)
specifika psychiatrické diagnostiky poruch autistického
spektra a dalších neurovývojových poruch
organicky podmíněné duševní choroby
afektivní poruchy
poruchy vyvolané stresem, somatoformní poruchy
specifické poruchy osobnosti - mentální postižení
prevence a léčba v psychiatrii.

Název předmětu: ZÁKLADY NEUROLOGIE

Rozsah: 18 hodin

Anotace

Cílem předmětu je získání základních vědomostí z neurologie pro potřeby asistentů behaviorálních analytiků. Předmět seznamuje s tématy obecné neurologie, např. anatomie nervového systému, neuron a reflexní činnost, motorický a senzitivní systém a jeho poruchy, periferní nervový a vegetativní autonomní systém, mozkové (hlavové) nervy, retikulární formace mozkového kmene, mozková kůra, funkční asymetrie mozkových hemisfér, symbolická funkce, fatické funkce, vědomí a spánek. V rámci speciální neurologie se věnuje lehké mozkové dysfunkci, neurovývojovým poruchám, epileptickým syndromům, dětským neurózám a úrazům CNS.

Obsahové zaměření

obecná neurologie
anatomie nervového systému
neuron a reflexní činnost
motorický a senzitivní systém a jeho poruchy, periferní nervový a vegetativní autonomní systém, mozkové (hlavové) nervy
retikulární formace mozkového kmene
mozková kůra
funkční asymetrie mozkových hemisfér
symbolická funkce, fatické funkce
vědomí a spánek
speciální neurologie.
lehké mozkové dysfunkce
neurovývojové poruchy
epileptické syndromy
dětské neurózy
úrazy CNS.

Název předmětu: ZÁKLADY PEDIATRIE

Rozsah: 18 hodin

Anotace

Cílem předmětu je seznámení účastníků s riziky a chorobami dětského věku, vč. období prenatálního a perinatálního, s možnostmi včasné prevence, diagnostiky a léčby. Důraz je kladen na brzké odhalení zdravotních problémů a týmovou spolupráci různých odborností. Jednotlivé patologické situace jsou probírány z hlediska rizikových faktorů, etiologie, symptomů, vývoje, klinického obrazu, komplikací, důsledků a prognózy s informacemi o možných způsobech prevence a léčby.

Obsahové zaměření

růst a vývoj dítěte, jeho ovlivnění vč. prenatální a perinatální péče
období dětského věku (novorozenecké, kojenecké, batolecí, předškolní, školní, dorostové), jejich charakteristika, význačná zdravotní asociální rizika, možnosti ochrany
rizikový novorozenec-definice, význam, příčiny, prevence, léčba
zevní (biologické, chemické, fyzikální, sociální) a vnitřní (genetika, dispozice, stárnutí, imunita) faktory negativně ovlivňující zdraví
role dětského lékaře a oboru pediatrie při depistáži a diagnostice neurovývojových poruch u dětí.

Název předmětu: ZÁKLADY GERIATRIE

Rozsah: 16 hodin

Anotace

Cílem je seznámit účastníky kurzu s involučními změnami, zdravotním stavem a onemocněními ve vyšším věku z hlediska ošetřovatelské péče a potřeb seniorů změněných v souvislosti s onemocněním.

Obsahové zaměření

demografické a epidemiologické minimum
zdravotní stav a funkční schopnosti v seniorském věku
racionální farmakoterapie ve stáří
geriatrická syndromologie
malnutrice, inkontinence moči a stolice
závrať, nestabilita, pády a poruchy chůze
bolest
zdravotnické a sociální služby pro seniory
specifika zdravotní péče u seniorů (důraz je kladen na odlišnosti individuálních potřeb lidí vyšších věkových skupin a způsob jejich uspokojování, včetně odlišnosti multidisciplinární péče o seniory v oblasti ambulantních a lůžkových zdravotních služeb).

ODBORNÁ BEHAVIORÁLNĚ ANALYTICKÁ ČÁST

Název předmětu: KONCEPTY A PRINCIPY BEHAVIORÁLNÍ ANALÝZY

Rozsah: 45 hodin

Anotace

Předmět představuje historii a vývoj behaviorálních teorií a rozvíjí teoretické a konceptuální porozumění vědního oboru aplikovaná behaviorální analýza. Zabývá se historií respondentního a operantního podmiňování, vzájemnou podmíněností jednotlivých projevů chování a jejich posloupností. Představuje principy analýzy úkolů a analýzy vzájemných vztahů mezi antecedenty, projevy chování a jejich následky (tzv. A-B-C analýza). Dále předmět seznamuje s principy tvarování a řetězení chování, základními přístupy ke zvyšování nebo snižování výskytu projevů určitého chování a základy rozvoje verbálního chování.

Obsahové zaměření

historie a vývoj behaviorálních teorií
respondentní a operantní podmiňování
chování, třídy odpovědí
stimul, kontrola stimulem, ekvivalence stimulů
mentalismus
pozitivní a negativní posilování, vyhasínání a trest
diskriminace stimulů a jejich generalizace
tvarování a řetězení chování
analýza úkolu, a-b-c posloupnost
motivující operace
základy verbálního chování
chování tvarované prostřednictvím souvislostí a řízené pravidly
vzájemná podmíněnost chování a posloupnost chování
behaviorální kontrast.

Název předmětu: MĚŘENÍ CHOVÁNÍ A EXPERIMENTÁLNÍ DESIGN

Rozsah: 15 hodin

Anotace

Předmět představuje a usazuje do kontextu behaviorální analýzy široké spektrum přístupů k měření chování a jejich aplikaci jak v klinické praxi, tak ve výzkumu. Předmět seznamuje také s úvodními kapitolami experimentálního měření chování u jedinců prostřednictvím vnitrosubjektových experimentálních plánů. Věnuje se též výběru a definici cílového chování a základním atributům kvality měření chování, jako jsou validita, reliabilita, přesnost měření projevů chování a shodě mezi pozorovateli.

Obsahové zaměření

základy experimentální analýzy chování
výběr a definování cílového chování
měřitelné dimenze chování (frekvence, doba trvání, latence, intenzita, topografie, atd.)
přímé a nepřímé pozorování: metody přímého a nepřímého měření chování, výhody a nevýhody
kontinuální a diskontinuální měření chování
zajištění kvality měření: shoda mezi pozorovateli, validita, reliabilita a přesnost
experimentální design
vnitrosubjektové a mezisubjektové experimentální plány - výhody a nevýhody, základní typy

EPIS

závislé, nezávislé a intervenující proměnné.

Název předmětu: ETIKA A PROFESNÍ CHOVÁNÍ

Rozsah: 15 hodin

Anotace

Předmět se zaměřuje jak na témata etického chování při jednání s lidmi v souvislosti s poskytováním zdravotní péče obecně, tak na specifika etického chování při využívání programů behaviorální intervence a zodpovědnosti vůči pacientům/klientům společně se zodpovědností vůči dalším zainteresovaným osobám (osobám blízkým, zákonným zástupcům, apod.). Cílem předmětu je seznámit účastníky s etickými a profesionálními standardy, které vycházejí z mezinárodních pravidel pro zodpovědné chování asistentů behaviorálních analytiků, které jsou definovány v Etickém kodexu behaviorálních analytiků (Professional and Ethical Compliance Code for Behavior Analysts). V rámci výuky budou také prezentovány a rozebírány každodenní etické výzvy v praxi asistenta behaviorálního analytika a jejich správné řešení.

Obsahové zaměření

úvod do etických a profesionálních standardů, právo na efektivní intervenci, právo na efektivní vzdělávání, všeobecný úvod do etiky
etické aspekty výkonu nelékařského povolání
základní etické principy, nejčastější etické problémy každodenní etické výzvy
práva pacientů, práva a povinnosti zdravotnického personálu
konvence o lidských právech a biomedicíně
profesionální disciplinární a etické standardy mezinárodního výboru pro certifikaci behaviorálních analytiků (BACB)
zodpovědné chování asistenta behaviorálního analytika.

Název předmět: APLIKACE METOD BEHAVIORÁLNÍ ZMĚNY

Rozsah: 45 hodin

Anotace

Předmět představuje zákonitosti a pravidla pro aplikaci postupů směřujících ke změně chování jedince. V rámci studia budou vysvětleny principy a postupy funkčního hodnocení chování pomocí přímých i nepřímých behaviorálních diagnostických metod a technik. Předmět se zaměří zejména na postupy funkční analýzy chování, včetně jejich variací (např. zkrácená funkční analýza chování, analýza chování s využitím latence nebo prekursorů problémového chování). Dále budou podrobně probrány zákonitosti ovlivňující chování jedince a vzájemné vztahy mezi antecedenty, chováním a následky chování (např. pozitivní a negativní posílení, vyhasínání, vytváření nových posílení, atd.). V neposlední řadě se předmět zaměří na postupy pro modifikaci chování a učení nových dovedností v konkrétních situacích.

Obsahové zaměření

funkční hodnocení a funkční analýza chování
rozvrhy posilování, diferencované posilování
využití promptů a jejich postupné odstraňování

intenzivní učení (discrete trial training)
postupy bezchybného učení
využití metod rozvoje verbálního chování
použití posílení, trestu a vyhasínání
učení diskriminačních (rozlišovacích) schopností
Premackův princip
praktické postupy párování stimulů.

Název předmětu: IDENTIFIKACE, DIAGNOSTIKA A HODNOCENÍ CHOVÁNÍ

Rozsah: 45 hodin

Anotace

Předmět se zaměřuje na způsoby identifikace projevů chování vhodného pro behaviorální intervenci, provádění diagnostiky chování jedince a správného vyhodnocení jeho funkcí. Obsahem bude též nácvik způsobů, jak pracovat s informacemi a daty o jedinci a jeho sociálním okolí, které má asistent behaviorálního analytika z různých zdrojů k dispozici, včetně informací o biologických proměnných klienta/pacienta, které mohou ovlivňovat jeho chování. Dále budou představeny způsoby, jakými je možné provést předběžné hodnocení problémového chování a jak v rámci diagnostiky spolupracovat s dalšími profesionály, např. lékaři, sociálními pracovníky, psychology, atp. V neposlední řadě se předmět zaměří na identifikaci limitů behaviorální intervence a individuálních znalostí a zkušeností asistenta behaviorálního analytika s cílem identifikovat situace a stavy pacienta/klienta, kdy je nutné jej směrovat do péče jiných zdravotnických profesí.

Obsahové zaměření

vyhodnocení anamnestických údajů a dostupných informací o pacientovi/klientovi
použití posuzovacích škál, záznamových archů a behaviorálního interview při diagnostice
posouzení biologických proměnných, které mohou ovlivňovat chování pacienta/klienta
ekologické hodnocení chování a změny v prostředí
sociální validita a volba priorit při výběru cílového chování
provedení předběžného hodnocení chování za účelem identifikace problémových oblastí
hodnocení preferencí a spolupráce s pacientem/klientem
vysvětlení behaviorálních postupů pacientovi/klientovi prostřednictvím běžného (neodborného) jazyka
konzultace a spolupráce mezi behaviorálním analytikem a asistentem behaviorálního analytika, supervize a odborný dohled
provádění behaviorální intervence ve spolupráci s profesionály z jiných profesí (lékaři, psychology, atp.)
specifika behaviorální diagnostiky a hodnocení chování u osob s poruchami autistického spektra
behaviorální diagnostika a hodnocení chování u osob s mentálním postižením a jinými neurovývojovými poruchami.

Název předmětu: INTERVENCE A IMPLEMENTACE PROGRAMŮ APLIKOVANÉ BEHAVIORÁLNÍ ANALÝZY

Rozsah: 15 hodin

Anotace

Předmět se zaměřuje na praktické dovednosti při sestavování a implementaci programů behaviorální intervence u pacientů/klientů. Důraz je kladen na jednotlivé kroky, které asistent behaviorálního analytika provádí s cílem rozvinout u pacienta/klienta nové funkční projevy chování, které mu napomohou zvýšit kvalitu jeho života. Předmět tak rozvíjí praktické dovednosti pro tvorbu individuálních plánů behaviorální intervence a jejich využití v přirozeném prostředí pacienta/klienta. Důraz je kladen na zvládnutí základních technik při intenzivním učení a učení v přirozeném prostředí, včetně technik promptování, tvarování, diferencovaného posilování, implementaci různých rozvrhů posilování a specializovaných technik aplikované behaviorální analýzy, které se zaměřují na rozvoj verbálních operantů. Cílem je také představit způsoby výběru intervencí, které jsou založeny na vědeckých důkazech, způsobu monitoringu a supervize individuálních programů.

Obsahové zaměření

vymezení potencionálních intervencí a volba vhodné intervence
procedurální integrita, tvorba a řízení programu behaviorální intervence
odborný dohled a supervize behaviorálního programu
základní postupy při učení dovedností a nabývání nových repertoárů chování
učení v přirozeném prostředí pacienta/klienta
základní postupy při intenzivním učení
techniky diskriminačního tréninku a transferu kontroly stimulů
techniky promptování (dopomoci s provedením úkolu)
techniky tvarování a řetězení chování
způsoby antecedentní intervence
způsoby diferencovaného posilování a vyhasínání
základní postupy při redukci problémového chování.

Název předmětu: APLIKOVANÁ BEHAVIORÁLNÍ ANALÝZA V MEZINÁRODNÍCH SOUVISLOSTECH

Rozsah: 10 hodin

Anotace

Předmět seznamuje s mezinárodními organizacemi, standardy, postupy a výzkumem v oblasti aplikované behaviorální analýzy. Účastníci kurzu se seznámí s posláním, cíli, aktivitami a právy a povinnostmi, které vyplývají z členství v mezinárodních odborných společnostech jako je např. Evropská asociace aplikované behaviorální analýzy (European Association of Applied Behavior Analysis), Mezinárodní společnost pro aplikovanou behaviorální analýzu (Applied Behavior Analysis International), Výbor pro certifikaci behaviorálních analytiků (Behavior Analyst Certification Board), atd.

Obsahové zaměření

aplikovaná behaviorální analýza v mezinárodních souvislostech
tradice behaviorální analýzy v různých zemích
významné národní a mezinárodní organizace a instituce pro aplikovanou behaviorální analýzu
mezinárodní standardy a certifikace v behaviorální analýze
významné mezinárodní konference, semináře a odborné časopisy.

PRAKTICKÉ VYUČOVÁNÍ	**Σ 1 200 hodin**
Odborná praxe na vlastním/doporučeném pracovišti	**1 000 hodin**
Seznam výkonů	**Minimální počet výkonů**
Měření frekvence výskytu chování	1
Měření výskytu chování za určenou jednotku času	1
Měření délky trvání chování	1
Měření latence	1
Měření mezireakčního času (IRT)	1
Měření procenta výskytu chování	1
Měření chování na základě kritéria	1
Posouzení a interpretace shody mezi pozorovateli	1
Vyhodnocení přesnosti a spolehlivosti postupů měření	1
Navrhování, zaznamenání a interpretace dat pomocí grafů	1
Navrhování, zaznamenání a interpretace dat pomocí kumulativních záznamů pro zobrazení dat	1
Navrhování a postupy kontinuálního měření chování (např. záznam událostí)	1
Navrhování a postupy diskontinuálního měření, např. záznam částečného nebo celého intervalu, momentální vzorkování času	1
Navrhování a volba behaviorálního opatření na základě změřeného chování	1
Posouzení možností behaviorální intervence pro určitý druh chování	3
Posouzení možných nežádoucích účinků posilování a provedení opatření k jejich eliminaci	3
Posouzení možných nežádoucích účinků behaviorálního trestu a provedení opatření k jejich eliminaci	3
Posouzení možných nežádoucích účinků vyhasínání a provedení opatření k jejich eliminaci	3
Použití pozitivního a negativního posilování	3
Použití vhodného rozvrhu posilování	3
Použití prompty a postupného odstraňování promptů	3
Použití modelování a učení pomocí imitace	3
Použití techniky tvarování chování	3
Použití techniky řetězení chování	3
Provedení analýzy vybrané dovednosti pacienta (včetně rozdělení dovednosti na dílčí kroky pro její nácvik)	3
Použití techniky intenzivního učení a učení v přirozeném prostředí	3
Provedení hodnocení verbálních operantů	2
Použití techniky učení echoických reakcí	3
Použití techniky učení mandů	3
Použití techniky učení taktů	3
Použití techniky učení intraverbálů	3
Použití techniky učení reakcí posluchače	3
Identifikace možnosti použití behaviorálního trestu	1
Použití pozitivní a negativní trest	1
Použití vhodné rozvrhy při použití behaviorálního trestu	1
Použití techniky vyhasínání	1
Použití různé techniky diferencovaného posilování	1
Použití intervence založené na učení diskriminace stimulů	1
Použití intervence založené na přímých pokynech a pravidlech	1
Použití behaviorální smlouvy (tj. smlouvu o chování)	1
Použití techniky založené na vztazích kontingence	1
Použití procedury ekvivalence stimulů	1
Použití techniky zaměřené na kontrast v chování	1
Uspořádání sekvence požadavků s vysokou pravděpodobností výskytu	1

Použití procedury párování k vytvoření nových podmíněných posílení	3
Použití procedury bezchybného učení	3
Použití procedury učení přiřazování podle stanoveného kritéria	2
Použití strategie podporující sebeřízení u pacienta/klienta	2
Použití strategie tokenového systému při posilování chování	1
Použití strategie přímých instrukcí	2
Použití strategie přesného učení	3
Použití strategie individualizovaného systému učení	3
Použití strategie náhodného učení	3
Použití strategie funkčního komunikačního učení	3
Použití strategie augmentativní komunikace	3
Identifikace chování, které je vhodné pro behaviorální intervenci na základě dostupných informací a diagnostiky	3
Interpretace dat, která byla získána měřením chování	5
Navrhování a realizace hodnocení preferencí a potřeb pacienta/klienta	3
Stanovení intervenčního cíle v pozorovatelných a měřitelných termínech	3
Určení možné behaviorální intervence na základě výsledků hodnocení a vědeckých důkazů o účinnosti intervence	3
Určení intervenční strategie založené na analýze úkolů	3
Určení intervenční strategie založené na preferencích klienta	3
Výběr intervenční strategie založené na aktuálním repertoáru chování pacienta/klienta	3
Výběr intervenční strategie založené na možnostech prostředí, ve kterém pacient/klient žije	1
Výběr přijatelného alternativního chování, které bude jeho alternativou při využití technik snižování výskytu určitého chování,	1
Sestavení a realizace programu pro generalizaci (zobecnění) stimulů a behaviorálních odpovědí	1
Sestavení a realizace programu pro udržení již naučeného chování	1
Sestavení a vedení průběžné dokumentace o intervenčním programu a změnách v chování pacienta/klienta	2
Identifikace okolností, které mohou být pro pacienta/klienta rizikové a mohou narušit program intervence	1
Odborná praxe v akreditovaném zařízení	**80 hodin**
Seznam výkonů	Počet výkonů
Použití intervence založené na manipulaci s antecedenty, jako jsou motivující operace a diskriminační stimuly	5
Provedení školení v behaviorální intervenci pro zainteresované osoby	3
Navrhování a provedení změny v programu a v postupech změny chování	3
Navrhování a použití efektivního systému monitorování programu a výkonu pacienta/klienta	3
Navrhování a použití efektivního systému monitorování integrity program behaviorální intervence	3
Vyhodnocení účinnosti behaviorálního programu	3
Provedení komplexního návrhu měření chování, způsobu jeho záznamu a vysvětlení výstupů měření pacientovi/klientovi	3
Sestavení a vedení průběžné dokumentace o intervenčním programu a změnách v chování pacienta/klienta	5

4.1.1 Odborná praxe

Praxe bude směrována na pracoviště a do prostředí, kde se nacházejí pacienti/klienti s neurovývojovými poruchami v dětském, dospělém i seniorském věku.

Praxe bude probíhat na pracovištích, kde jsou poskytovány zdravotnické nebo sociální služby, v jiných zařízeních a ve vlastním sociálním prostředí pacienta/klienta (např. v domácím prostředí

nebo v prostředí, kde pacient/klient tráví volný čas, atp.) včetně akreditovaného zařízení. Praxe bude probíhat tak, aby měl účastník kurzu možnost sledovat a prakticky si vyzkoušet všechny výkony uvedené v seznamu praktických výkonů výše. Nedílnou součástí vzdělávacího programu je vedení Logbooku/záznamu o provedených výkonech v rámci celé odborné praxe na vlastním (zvoleném nebo určeném) pracovišti a v akreditovaném zařízení pro praktickou část vzdělávacího programu.

5 Požadavky na zajištění realizace kvalifikačního kurzu

Personální požadavky

Vyučující teoretické výuky a učitel praktického vyučování může být zdravotnický pracovník nebo pracovník, jehož odbornost se vztahuje k příslušné problematice a vyučovanému předmětu (např. lékař, inženýr, právník, pedagog, speciální pedagog, apod.). Vyučujícím odborné behaviorálně analytické části programu může být pouze odborník, který je navíc držitelem mezinárodní certifikace v aplikované behaviorální analýze (Board Certified Behavior Analyst). Učitel praktického vyučování musí splnit podmínky, které jsou stanoveny příslušným vzdělávacím programem.

Věcné a technické vybavení

Zařízení určené pro realizaci vzdělávacího programu musí být náležitě věcně a technicky vybaveno pro práci asistenta behaviorálního analytika. Jedná se zejména o prostorové vybavení, učebny pro teoretickou výuku s potřebnou multimediální výukovou technologií a cvičebny pro praktický nácvik dovedností. Učebny pro nácvik praktických dovedností musí být vybaveny pomůckami pro nácvik technik behaviorální intervence. Jedná se zejména o pomůcky k zaznamenávání a měření projevů chování (pomůcky k měření frekvence, latence, doby trvání chování), pomůcky k zaznamenávání projevů chování (informační a komunikační technologie s dostatečným zabezpečením pro zachování důvěrnosti zaznamenaných dat). Materiály pro diagnostiku chování, zejména behaviorální diagnostické nástroje (např. diagnostické nástroje a manuály VB - MAPP) a software pro vytváření individuálních behaviorálních program pacientů/klientů. Materiály pro záznam dat a informací (např. behaviorální formuláře, záznamové archy a formuláře s možností grafického záznamu dat o chování).

Pro nácvik technik behaviorální intervence musí být učebny pro praktické vyučování vybaveny dostatečným množstvím herních prvků pro nácvik práce s pacienty/klienty v dětském věku a dostatečným množstvím specializovaných pomůcek pro motivaci osob s neurovývojovým postižením. Dále pak pomůckami k provádění hodnocení preferencí a rozvoji verbálních operantů (např. specializované karty pro nácvik mandů, taktů, echoických reakcí a intraverbálního chování). Pro pozorování přímé práce účastníka kurzu s klientem je vhodné, aby pracoviště disponovalo místností vybavenou jednosměrným zrcadlem, které umožní sledování práce účastníka kurzu bez nutnosti vstupu do prostředí, kde probíhá intervence.

Dále musí být pracoviště vybaveno dostatečným množstvím současné odborné literatury z oblasti aplikované behaviorální analýzy a přístupu k mezinárodním odborným časopisům z oblasti aplikované behaviorální analýzy. V neposlední řadě je nutné, aby pracoviště disponovalo dostatečným množstvím odborné literatury z oblasti experimentálního výzkumného designu.

Bezpečnost a ochrana zdraví

Součástí teoretické výuky i praktického vyučování je problematika bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, hygieny práce a požární ochrany.

Výuka k bezpečné a zdraví neohrožující práci vychází z požadavků platných právních a ostatních předpisů k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.

Požadavky jsou doplněny informacemi o rizicích možných ohrožení v souvislosti s vykonáváním praktického vyučování, včetně informací vztahujících se k opatřením na ochranu před působením zdrojů rizik.

6 Studijní materiály a zdroje

ZÁKLADY VEŘEJNÉHO ZDRAVOTNICTVÍ

Povinná literatura

1. JOHNSON, J. a C. H. STOSKOPF. Comparative health systems: global perspectives. 1st ed. London: Jones and Bartlett Publisher, LLC, 2010. 451 s. ISBN 978-0-7637-5379-5.

2. KELNAROVÁ, J. a kol. První pomoc I: pro studenty zdravotnických oborů. 2. přeprac. a dopl. vyd. Praha: Grada, 2012. 100 s. ISBN 978-80-247-4199-4.

3. KELNAROVÁ, J. a kol. První pomoc II: pro studenty zdravotnických oborů. 2. přeprac. a dopl. vyd. Praha: Grada, 2013. 180 s. ISBN 978-80-247-4200-7.

4. MALINA, A. Úvod do veřejného zdravotnictví pro nelékaře. 1. vyd. Praha: Institut postgraduálního vzdělávání ve zdravotnictví, 2013. 65 s. ISBN 978-80-87023-29-7.

5. PETRŽELA, M. První pomoc pro každého. 2. dopl. vyd. Praha: Grada, 2016. 102 s. ISBN 978-80-247-5556-4.

6. POLICAR, R. Zdravotnická dokumentace v praxi. 1. vyd. Praha: Grada, 2010. 223 s. ISBN 978-80-247-2358-7.

7. PRUDIL, L. Právo pro zdravotnické pracovníky. 2. dopl. a uprav. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2017. 155 s. ISBN 978-80-7552-507-9.

8. SAIBERTOVÁ, Simona. První pomoc. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2014. 85 s. ISBN 978-80-210-7020-2.

9. ŠUSTEK, P. a kol. Zdravotnické právo. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2016. 850 s. ISBN 978-80-7552-321-1.

10. TĚŠINOVÁ, J., R. ŽĎÁREK a R. POLICAR. Medicínské právo. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2011. 414 s. ISBN 978-80-7400-050-8.

11. TOMANOVÁ, J. a M. KOPECKÝ. Úrazy a první pomoc u dětí. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2013. 74 s. ISBN 978-80-244-3506-0.

12. UHEREK, P. Povinná mlčenlivost zdravotnických pracovníků: komplexní rozbor aktuální

právní úpravy: výjimky a právní odpovědnost: řešení sporných či komplikovaných případů z praxe: praktickou součástí jsou zpracované vzory formulářů. 1. vyd. Praha: Grada, 2008. 182 s. ISBN 978-80-247-2658-8.

13. Zdraví 2020 - Národní strategie ochrany a podpory zdraví a prevence nemocí. 1. vyd. Praha: Ministerstvo zdravotnictví České republiky a Státní zdravotní ústav, 2014. 36 [75] s. ISBN 978-80-85047-47-9.

14. ZLÁMAL, Jaroslav. Základy managementu: pro posluchače zdravotnických oborů. Olomouc: Computer media, 2014. ISBN 978-80-7402-157-2.

Doporučená literatura

1. KOMÁREK, L., PROVAZNÍK, K. Ochrana a podpora zdraví. Praha: 3.LF UK + CINDI, 2011, 99 s., ISBN 978-80-260-1159-0.

2. MACH, J. Medicína a právo. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2006. 257 s. ISBN 80-7179-810-X.

3. TĚŠINOVÁ, J. Zdravotnická dokumentace v praxi. 1. vydání. Praha: Grada Publishing, a.s., 2010. 224 s. ISBN 978-80-247-2358-7.

4. ZUCHOVÁ, B. A kol. První pomoc. Elportál, Brno: Masarykova univerzita, 2010. ISSN 1802-128X.

ZÁKLADY V KLINICKÝCH OBORECH

1. ČELEDOVÁ, L., Z. KALVACH a R. ČEVELA. Úvod do gerontologie. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2016. 152 s. ISBN 978-80-246-3404-3.

2. ČEVELA, R. a L. ČELEDOVÁ. Sociální gerontologie: východiska ke zdravotní politice a podpoře zdraví ve stáří. 1. vyd. Praha: Grada, 2014. 238 s. ISBN 978-80-247-4544-2.

3. HLADÍK, M. a kol. Kapitoly z pediatrické propedeutiky. 1. vyd. Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě, 2014. 185 s. ISBN 978-80-7464-566-2.

4. HOSÁK, L. a kol. Psychiatry and pedopsychiatry. 1st english ed. Prague: Karolinum, 2016. 514 s. ISBN 978-80-246-3378-7.

5. HOSÁK, L. a kol. Psychiatrie a pedopsychiatrie. 1. vyd.Praha: Karolinum, 2015. 647 s. ISBN 978-80-246-2998-8.

6. HRDLIČKA, M. a V. KOMÁREK. Dětský autismus. 2. dopl. vyd. Praha: Portál, 2014. 212 s. ISBN 978-80-262-0686-6.

7. KLÍMA, J. a kol. Pediatrie pro nelékařské zdravotnické obory. 1. vyd. Praha: Grada, 2016. 327 s. ISBN 978-80-247-5014-9.

8. LUDÍKOVÁ, B. Základy pediatrie pro speciální pedagogy. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2013. 153 s. ISBN 978-80-244-3727-9.

9. MENKES, J. H., H. B. SARNAT a B. L. MARIA. Dětská neurologie. 7. vyd. Praha: Triton, 2011. 2 sv. (1069 s., s. 1073-1965). ISBN 978-80-7387-341-7.

10. OŠLEJŠKOVÁ, H. a kol. Dětská neurologie. Olomouc: Solen, Medical education, 2015.

240 s. ISBN 978-80-7471-124-4.

11. RABOCH, J., P. PAVLOVSKÝ a kol. Psychiatrie. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2012. 466 s. ISBN 978-80-246-1985-9.

12. RABOCH, J., P. PAVLOVSKÝ a D. JANOTOVÁ. Psychiatrie - minimum pro praxi. 5. vyd. Praha: Triton, 2012. 239 s. ISBN 978-80-7387-582-4.

13. TYRLÍKOVÁ, I. a kol Neurologie pro nelékařské obory. 2. rozš. vyd. Brno: Národní centrum ošetřovatelství a nelékařských zdravotnických oborů, 2012. 305 s. ISBN 978-80-7013-540-2.

Doporučená literatura

1. MATĚJOVSKÁ KUBEŠOVÁ, H., WEBER, P. Geriatrie. In Vnitřní lékařství. Praha: Grada, 2011. 30 s. Vnitřní lékařství 1. ISBN 978-80-247-2110-1.

2. MRZENA, B. Pediatrie: vybrané kapitoly pro studující speciální pedagogiky Pedagogické fakulty Univerzity Karlovy v Praze. 1. vydání. Brno: Paido, 2009. 109 s. ISBN 9788073151829.

ODBORNÁ BEHARIORÁLNĚ ANALYTICKÁ ČÁST

Povinná literatura

1. ADAMUS, P. Strategie uplatňované v edukaci žáků s poruchami autistického spektra. Ostrava: Montanex, 2016. 75 s. ISBN 978-80-7225-436-1.

2. BAILEY, J. S., a M. R. BURCH. Ethics for behavior analysts. 3rd ed. New York: Routledge 2016. 381 s. ISBN 978-1-138-94920-1.

3. BAKER, J. E. Social skills training for children and adolescents with asperger syndrome and social-communication problems. 2st ed. Shawnee: Autism Asperger Publishing Company, 2003. 231 s. ISBN 978-1-931282-20-8.

4. BAREKET, R. Playing it right!, Shawnee: Autism Asperger Publishing Company, 2006. 100 s. ISBN 978-1-931282-81-9.

5. BAUM, W. M. Understanding behaviorism: behavior, culture and evolution. 3rd ed. Hoboken: Wiley Blackwell, 2017. 301 s. ISBN 978-1-119-14364-2.

6. BAZALOVÁ, B. Poruchy autistického spektra v kontextu české psychopedie. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2012. 278 s. ISBN 978-80-210-5930-6.

7. COOPER, J. O., T. E. HERON a W. L. HEWARD. Applied behavior analysis. 2nd ed. Harlow: Pearson, 2014. 751 s. ISBN 978-1-29202-321-2.

8. GRAY, C. The new social story book: over 180 social stories™ that teach everyday social skills to children and young adults with autism or Asperger's syndrome, and their peers. Revised and axpanded 15th anniversary ed. Arlington: Future Horizons, 2015. 335 s. ISBN 978-1-941765-16-6.

9. GULICK, R. F. a T. P. KITCHEN. Effective instruction for children with autism. Erie: Dr. Gertrude A. Barber National Institute, 2007. 330 s. ISBN 978-1-890032-10-4.

10. HAŠKOVCOVÁ, H. Lékařská etika. 4. aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Galén, 2015. 225 s. ISBN 978-80-7492-204-6.

11. JIRKŮ, L. Obsedantně kompulzivní porucha u dětí a dospívajících: příručka pro terapeuty, psychology i rodiče: pohledem kognitivně behaviorální terapie. Praha: Pasparta, 2018. ISBN 978-80-88163-89-3.

12. KEENAN, M. et al. Applied behavior analysis and autism: building a future together. London: Jessica Kingsley Publisher, 2006. 304 s. ISBN 978-1-843103-10-3.

13. KENNEDY, C. H. Single-case designs for educational research. Boston: Pearson/Allyn and Bacon, 2005. 252 s. ISBN 978-0205340231.

14. KUKLOVÁ, M. Kognitivně-behaviorální terapie v léčbě závislostí. 1. vyd. Praha: Portál, 2016. 150 s. ISBN 978-80-262-1101-3.

15. LYNCH BARBERA, M. The Verbal Behavior Approach. London: Jessica Kingsley Publishing, 2007. 200 s. ISBN 0-205-34023-7.

16. MARTIN, G. a J. PEAR. Behavior modification: what it is and how to do it. 10th ed. Abingdon: Routledge, 2016. 365 s. ISBN 978-1-138-09097-2.

17. MAYER, G. R., B. SULZER-AZARHOFF a M. WALLACE. Behavior analysis for lasting change. 3rd ed. New York: Sloan Publishing, 2014. 818 s. ISBN 978-1-59738-050-8.

18. MILLER, L. K. Principles of everyday behavior analysis. 4th ed. Wadsworth: Cengage Learning, 2006. 668 s. ISBN 978-0-534-59994-2.

19. MILTENBERGER, R. G. Behavior modification: principles and procedures. 5th ed. Wadsworth: Cengage Learning, 2012. 554 s. ISBN 978-1-111-30612-0.

20. SCHRAMM, R. Educate toward recovery: turning the tables on autism: a teaching manual for the verbal behavior approach to ABA. [Německo?]: Pro-ABA, 2006. 299 s. ISBN 978-1-84799-146-1.

21. SKINNER, B. F. Verbal behavior. Mansfield Center: Martino Publishing, 2015. 478 s. ISBN 978-1-61427-865-8.

22. ŠLEPECKÝ, M. a kol. Třetí vlna v kognitivně-behaviorální terapii: nové směry. 1. vyd. Praha: Portál, 2018. 231 s. ISBN 978-80-262-1340-6.

Doporučená literatura

1. MAŠTENOVÁ, Z. Využitie aplikovanej behaviorálnej analýzy vo vzdělávaní detí s poruchami autistického spektra a inými vývinovými poruchami. Špeciálny pedagóg: časopis pre špeciálnopedagogickú teóriu a prax. 2016, roč. 5. č. 1, s. 71-77. ISSN 1338-6670.

2. WEISS, P. a kol. Etické otázky v psychologii. 1. vyd. Praha: Portál, 2011. 349 s. ISBN 978-80-7367-845-6.

Související právní předpisy

1. ČESKO. Zákon č. 48 ze dne 7. března 1997 o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů [v platném znění]. Sbírka zákonů České republiky.

1997, částka 16, s. 1185-1263. ISSN 1211-1244.

2. ČESKO. Zákon č. 101 ze dne 4. dubna 2000 o ochraně osobních údajů a změně některých zákonů [v platném znění]. Sbírka zákonů České republiky. 2000, částka 32, s. 1521-1532. ISSN 1211-1244.

3. ČESKO. Zákon č. 258 ze dne 14. července 2000 o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů [v platném znění]. Sbírka zákonů České republiky. 2000, částka 74, s. 3622-3662. ISSN 1211-1244.

4. ČESKO. Zákon č. 96 ze dne 4. února 2004 o podmínkách získávání a uznávání způsobilosti k výkonu nelékařských zdravotnických povolání a k výkonu činností souvisejících s poskytováním zdravotní péče a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o nelékařských zdravotnických povoláních) [v platném znění]. Sbírka zákonů České republiky. 2004, částka 30, s. 1452-1479. ISSN 1211-1244.

5. ČESKO. Zákon č. 561 ze dne 24. září 2004 o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) [v platném znění]. Sbírka zákonů České republiky. 2004, částka 190, s. 10262-10324. ISSN 1211-1244.

6. ČESKO. Zákon č. 372 ze dne 6. listopadu 2011 o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách) [v platném znění]. Sbírka zákonů České republiky. 2011, částka 131, s. 4730-4801. ISSN 1211-1244.

7. ČESKO. Vyhláška č. 189 ze dne 10. června 2009 o atestační zkoušce, zkoušce k vydání osvědčení k výkonu zdravotnického povolání bez odborného dohledu, závěrečné zkoušce akreditovaných kvalifikačních kurzů a aprobační zkoušce a o postupu při ověření znalosti českého jazyka (vyhláška o zkouškách podle zákona o nelékařských zdravotnických povoláních) [v platném znění]. Sbírka zákonů České republiky. 2009 částka 56, s. 2735-2743. ISSN 1211-1244.

8. ČESKO. Vyhláška č. 98 ze dne 22. března 2012 o zdravotnické dokumentaci [v platném znění]. Sbírka zákonů České republiky, 2012, částka 39, s. 1666-1685. ISSN 1211-1244.

9. ČESKO. Vyhláška č. 470 ze dne 21. prosince 2017, kterou se mění vyhláška č. 39/2005 Sb., kterou se stanoví minimální požadavky na studijní programy k získání odborné způsobilosti k výkonu nelékařského zdravotnického povolání [v platném znění]. Sbírka zákonů České republiky. 2017, částka 169, s. 5652-5662. ISSN 1211-1244.

---

1) §45 odst. 2 zákona č. 96/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání způsobilosti k výkonu nelékařských zdravotnických povolání a k výkonu činností souvisejících s poskytováním zdravotní péče a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o nelékařských zdravotnických povoláních), ve znění pozdějších předpisů, (dále jen zákon č. 96/2004 Sb.).

2) §29 zákona č. 96/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů a §30 vyhlášky č. 55/2011 Sb., o činnostech zdravotnických pracovníků a jiných odborných pracovníků.

3) §29 zákona č. 96/2004 Sb., zákon o nelékařských zdravotnických povoláních, ve znění pozdějších předpisů.

4) §28 vyhlášky č. 39/2005 Sb., kterou se stanoví minimální požadavky na studijní programy k získání odborné způsobilosti k výkonu nelékařského zdravotnického povolání, ve znění pozdějších předpisů.

5) §44 zákon č. 111/1998 Sb., zákon o vysokých školách

6) §29 zákona č. 96/2004 Sb., zákon o nelékařských zdravotnických povoláních, ve znění pozdějších předpisů.

7) §13 - §16 vyhlášky č. 189/2009 Sb., o atestační zkoušce k vydání osvědčení k výkonu zdravotnického povolání bez odborného dohledu, závěrečné zkoušce akreditovaných kvalifikačních kurzů a aprobační zkoušce a o postupu při ověření znalosti českého jazyka.

EPIS